

1404

הדפוסים מס' 2/18

מישיבת ועדת הכלכלה

מיום ג', ד' באדר א' תשי"ז - 5.2.57 בשעה 11.00

בג"ד:

חברי הועדה:

ב. אבניאל - היו"ר
 ס. אולכרס
 ב. אזניה
 ש. בז'רנו
 י. ניצני
 ש. פרלשטין
 מ. קמים
 ש. רוזנברג
 ג. שיקן
 י. שורש

מוזכרים:

ד"ר לוונטל - משרד המסחר והתעשייה
 סר הנגבי - משרד המסחר והתעשייה
 סר פלקטר - מזכיר

1. מטקנות ועדת הכלכלה בענין הברח יט-המלח.
 2. המשך הדיון בחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים.

היו"ר:

היו"ר ב. אבניאל: פותח את הישיבה.

כמה הודעות:

(1) מונח לפני מכתב מיו"ר ועדת הכנסת, חבר-הכנסת אזניה, הכותב אלי כדלקמן: "הריני מחבד להביא לתשומת לבך את החלטה הבאה שחקבלה היום מישיבת ועדת הכנסת: ועדת הכנסת מחליטה, כי ברשות כל ועדה קבועה להזמין כשקיימים קבועים מנציגי הסיעות שאינן מיוצגות באותה ועדה, את אגן ההנגדות לכך באותה ועדה". בינתיים לא באה אלינו שום פניה כזאת, כך שאין לנו על מה לדון באופן קונקרטי.

(2) מונח לפני מכתב משרד המסחר והתעשייה

הכותב אלינו: "בזמן הדיון בהצעת חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים הושמעו כמה הצעות חידון ונחלקו לחוות דעה לגבי הצעות אלה. לאחר עיון בחומר הגעתי למסקנה כי פרט לאי-אלו תיקונים שבנייתם אין מקום לשנותם, ולא כל שכן בהגדרות של הסוגיות "פעולה חיונית" ו"שירות" וכן בחחולת החוק, בתקופה שקיימת במדינה מצב של חירום", בסליח אחריות: לאחר דיון בממשלה החלומר שאינם

ע.ע.

יכולים להענות למשאלה הנובעת ע"י חלק מחברי הוועדה לחלק את החוק לעני רירוגים, כך שנוצרך לדון על החוק הזה כפי שהוצע, ובמידה שלא נביא לידי כך שהמשלה חסתיג, בודאי חלק מהחברים יצטרך להסתיג.

(3) יר המסחר והחטייה נענה לבקשתי ובשוב הבא ימסור לוועדה דו"ח על התכניות וההצעות בשטח הכלכלי בקשר למצב המיוחד שאנו הולכים לקראתו.

(4) כן הזמנתי לישיבה הבאה את המנהל הכללי של משרד החקלאות כדי לענות על השאלתה של חבר הכנסת כז'רנו בענין הבאת טוכר בלתי מזוקק מחו"ל ועיבודו כאן.

(5) הזמנתי לישיבה שלאחר הבאה את נציג משרד החקלאות ואח יו"ר הוועדה לשיווק פרי הדר לענות על השאלתה שלי בוועדה בקשר לעיכוב משלוח פרי-הדר.

(6) כן הזמנתי את יר הדואר לענות על השאלתה שלי בוועדה בקשר להעלאה דמי החקנת שלפונים מ-200 ל"י ל-500 ל"י כאשראי לזמן ארוך לשם פיתוח רשת הטלפונים.

(7) הזמנתי את המנהל הכללי של משרד התחבורה לתח לנו אינפורמציה: א. בקשר למבדוק הצף, מה נעשה בו ובאיזה מנאים הוא נמסר לחברה "הימה". ב. בקשר לציווד שנמסר ל"שירותי נמל כאוחדים".

הוספת חז'רנו במסגרת הוועדה בענין חז'רנו ים-המלח:

היו"ר ב. אבניאל:
כזכור, השארנו את סעיף 3, שהוא הסעיף העיקרי, כדי לנסות להגיע לאיזה שהוא נוסח מוסכם. ח"כ אזניה, שורש ואניכי קיימנו מספר בירורים והגענו לנוסח מוסכם, שאם הוועדה תגבולו נוכל להגיש מסקנות מוסכמות על דעת כל חברי הוועדה, פרט לח"כ טנה. הנוסח הוא כדלקמן: "מאצים אלה נחקלו במכשולים הנובעים מאופיו הגיאוגרפי הקשה של המקום, בקשיים לרכו ציוד עובדים מקצועיים מנאים במפעל, בשינויי גברא הכופים כהנהלה האדמיניסטרטיבית והמכניית של החברה, באי-התקשרות הפרסונל של חברה האשלג הישנה למקום העבודה ביט המלח הדרומי ובהתקשרות והוצאות יחירות, ככשולים אלה גרמו...".

טעמי 7:

היו"ר ב. אבניאל:
אני מציע למחוק את הסעיף, כי חוכנו נאמר כבר בסעיף 8.

הוחלט למחוק את סעיף 7

טעמי 8:

היו"ר ב. אבניאל:
מציע להוסיף אחרי התיסקה הראשונה את המלים: "ולחסיק המסקנות בכל חריפותן".

ש. כז'רנו:
אני מסכים לכוונת היו"ר, אך יש לי ספיקות אם היא מוצאת את ביטוייה בנוסח המוצע על ידו, כי מדוברו מחקבל שהנסיון בעבר היה טוב ועל-כן צריך ללכת בעקבותיו, הכיונה היא בריוק ההיתך.

הוחלט לנסח את טעיף 8 כדלקמן:

"כדי להבטיח את עמידה של החברה החולשת על אחד מאוצרות הטבע העיקריים של ישראל, יש ליחס חשיבות מרובה לבדיקה מדויקת של השתלשלות העניינים בחברה ים המלח מאז שעברה לנעלות ממלכתי ולסקר המסקנות בכל חריפותן.

ועדת הכלכלה פונה אל ועדת החקירה שנחמנתה על ידי שר הפיתוח בקיץ שעבר בבקשה לסיים את עבודתה בהקדם".

ש. פרלשטיין:

לא נראה לי הנוסח המוטבח של טעיף 3. אני הייתי מציע לציין את ענין ההשקעות וההוצאות לפרסם בסקנות כאלו, שהן מעורפלות ואינן נוגעות לעצם העניינים.

ש. שורש:

לדעתי, יש חשיבות רבה לכן שיהיה נוסח אחיד של מסקנות, שהן פשרה מסויימת. אם תהיינה הטחייגוריות גם להצעה הפשרה, נצטרך להגיש נוסח אחר.

ש. רוזנברג:

לדעתי, רצוי להגיע לנוסח אחיד, ולכן אני מוכן ללכת בעקבות חבר הכנסת פרלשטיין ולציין בראשית הטעיף את ענין ההשקעות וההוצאות היחידות.

היו"ר ב. אבניאל:

לפי זה אפשר לנסח את הטעיף כדלקמן: "מאמצים אלה נתקלו בהשקעות והוצאות יחידות, כמכשולים הנובעים מאופיו של המקום...."

ש. שורש:

נוסח זה משנה את כל חוכן הטעיף.

ב. אזניה:

אני מסכים לציין ענין ההשקעות וההוצאות היחידות במקום השני. אני עומד על כך שהתנאים הגיאוגרפיים יצוייננו במקום הראשון.

היו"ר ב. אבניאל:

אם כן, אני מציע לנסח את הטעיף כדלקמן: "מאמצים אלה נתקלו / שינויי גבולות / בכשולים של המפעל, כמכשולים הנובעים מאופיו הגיאוגרפי של המקום, זמן נקשיים לרכז צוות עובדים מקצועי מתאים במפעל ובהשקעות והוצאות יחידות...."

ב. אזניה:

אני מחונד לנוסח זה, אני מציע לקבוע במקום הראשון את הקשיים הנובעים מאופיו הגיאוגרפי של המקום. אני מבקש לדחות את הסיכום לביצוע הבא, כי ברצוני להתייעץ עם חברי בענין זה.

ש. פרלשטיין:

גם אני מבקש להשאיר לי אותה זכות. אני מציע שענין ההשקעות וההוצאות היחידות יופיע במקום הראשון, וכן למחוק את הקשיים הנובעים מאופיו הגיאוגרפי של המקום, כי קשיים אלה היו ידועים וקיימים לפני כן ויהיו קיימים גם בעתיד.

מאחר שחל שינוי בהצעה שהובאה לחילה
לישיבה, אני מבקש לדחות את הטיכום.

ב. אזניה:

היות ואינני מאמין שבשבוע הבא לא תהיה
שוב תקלה שתגרום לדחייה נוספת, אני מבקש
לא לדחות את הטיכום.

היו"ר ב. אבניאל:

יש לי רשות לבקש לדחות הצבעה על נוסח
שהוצע במשך הישיבה.

ב. אזניה:

אני מציע שח"כ אזניה ופרלשטיין ינסו למצוא
נוסח מוסכם, והיה אם ימצא נוסח כזה -

ש. שורש:

הוא יובא בפני היו"ר והמסקנות תתקבלנה פה-אחד. אם לא יגיעו להצעה מוסכמת,
יובא העניין לישיבה הבאה.

עשינו את מיטב המאמצים להגיע לנוסח מוסכם,
אך ישנם חברים שבצדק אינם רואים בו נוסח

היו"ר ב. אבניאל:

מספק. ההצעה כרגע היא להחליף קטעים מסקנות למקום, ואני מתפלא על כך שחברי
הועדה אינם יכולים לקבל על אחריותם את ההכרעה בעניין זה. מכיון שאני חושש
שלא יגיעו להסכם גם בשבוע הבא, אני מבקש להצביע.

אני מקווה שטיעתי כאשר את הנוסח המוצע.

ב. אזניה:

אני דוחה את ההצבעה לשבוע הבא, אבל אם
בתחילת הישיבה לא יגיעו לנוסח מוסכם,
אציע את הנוסח המקורי שלי.

היו"ר ב. אבניאל:

הוחלט לדחות את ההצבעה על סעיף 3.

(אחרי כן רשם א.פ.)

א.פ.

2) חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים

היו"ר ב. אבניאל: קבלנו תשובת שר המסחר והתעשייה, שאיננו יכול לקבל שובי בהגדרה של פעולה חיונית ודירוג של שני סיני מצבים לגבי החוק. כלומר, אנו חייבים לדון על החוק כפי שהוא בפנינו.

ש. בנ'רנו: החוק הנדון הוא חוק מצריך לפעול בטוב חירום רגיל. ז.א. במצב לא רק כמו היום - גם כמו שהיה בזמנים הטובים ביותר מאז קום המדינה.

שר נגבי: בסעיף "הגדרות", במונחים "הצעת מכירה" ו"הצעת שירות" נתבקשו להכין נוסח חדש. לאחר עיון נוסף, אנו חושבים שהתרופה היא למעשה בכך, שכאן כתוב הדבר בלשון עבר ולא בהווה. הפתרון יהיה עי"כ שיאמר: "הצעת מכירה לרבות הודעת אדם בכל צורה שהיא על מחיר מצרך שהוא מוכר" וכו'.

י. ל. רוזנברג: אני מציע למחוק "שהוא מוכר" ולכתוב: "על מחיר מצרך שהוא מוכן ומסכים למכור" ואותו דבר בסעיף-קטן 2.

סוכם: לקבל הצעת ח"כ רוזנברג, כנ"ל.

היו"ר ב. אבניאל: אני הכנסתי הסתייגות - שהיתה תלויה בהודעת השר - שבמקרה זה החוק צריך לחול גם על שכר עבודה של עובדים שכירים. אם אלה עניינים כל כך חיוניים, שיותר לעשות כל היתר, מדוע אי-אפשר לקבוע את מחיר הייצור, שהוא גם קובע את מחיר המצרך?

י. ל. רוזנברג: אקבל את הצעת היו"ר אם נוסיף כמה סלים ובכתוב: "אך עבודתו של עובד שהוא שכיר היחיד איננה בגדר שרות למעבידו אלא בזמן מלחמה".

היו"ר ב. אבניאל: אני נוטה לקבל הצעה זו. כלומר, שבזמן מלחמה זה כן חל.

שר נגבי: דבר זה אינו צריך לכאן, לדעתי. יש תקנות לסעת חירום על גיוס כוח אדם וריתוקו, וזה יסנו שם. פה מדובר על פיקוח על מצרכים ושירותים. זה כבר נושא חדש.

ש. פרלסטין: צריך למחוק פיסקה זו, כי אינה שייכת לפרשה שאנו דנים בה.

ב. אזוליה: השאלה מה הם המקרים בהם אפשר לרתק כח אדם ולקבוע שכר אינה שייכת לחוק פיקוח על מצרכים ושירותים.

ש. בנ'רנו: מהו הכיב החוקי, ובאיזה חוק או פקודה יש סמכות, במקרה מלחמה או במקרה אחר, להטיל פיקוח על שכר עבודה?

שר נגבי: אין חוק המדבר באופן ישיר על הטלת פיקוח על שכר עבודה, אך יש תקנות שעת חירום לגיוס כח אדם. יש שם שאלה של גיוס, ואפשר לקבוע את השכר המסתלם לאדם שגוייט. אין סמכות לקבוע שכר עבודה, חוץ מאשר במקרה של סכסוכי עבודה, והוגט עכסיו חוק כיוחד לענין זה. על כל פנים, עדיין אין כיום חוק שיקבע זאת.

ש. בנ'רנו: אם הממשלה היתה רוצה לקבוע חוק שנותן לה במקרים מסויימים סמכות לקבוע שכר עבודה, באיזו מסגרת - אתה חושב - היא צריכה לעשות זאת? במסגרת זו או במסגרת אחרת?

שר נגבי: אמרתי גם בישיבה הקודמת שלא במסגרת זו, אלא

היא היתה צריכה, לדעתי, להגיש הצעת חוק מיוחדת, שטרם העבודה היה מסווגה עליו. זה חוק שדן על שירותים לזולת ולא על יחסים בין עובד למעבידו.

ד. בוז'רנו: אני מצטרף להצעת ח"כ רוזנברג.

ז. ס. רוזנברג: החלק הראשון בסדר כפי שנשאר, אלא פה באה הגבלה. חוק זה סופר על טעם חירות רגילה, ופה אני מסכים לזה לא יחול. בזמן מלחמה מסת, יש רשות לשה העבודה לקבוע וייתכן שנצטרך עוד חוק או תקנות לסם כך, זה רק אומר שבזמן מלחמה מוסיפים על מה שכתוב בחוק.

י. אלון: יש לי ספק בנקודה זו. אני חושב שהבעיה של הבחנה בין מצב חירות כפי שהוא קיים מאז התיקון הסכמי שביתת-הנסק ועד מבצע סיני, לבין פעולות איבה בקנה-מידה גדול, היא הבחנה דקה, ולדעתי גם לא תמיד אפשרית. מבחינת הביטוי הכלכלי של מצבה של המדינה, לעתים מצב חירות שכאלו מקובל לראותו כרגיל יכול לאלץ את הממשלה לנקוט באמצעים שחוק זה צריך לעזור לה. לכן, היות ואני גורס כל הסנים הללו מבחינה יורידית, שהמצב הוא בעצם מצב מלחמה - בגלל מדיניות מדינות ערב - איני מציע לחדש פה מונח כזה או הבחנה כזאת בין מצב חירות רגיל ומצב של מלחמה.

י. ס. רוזנברג: אפשר להשתמש בפועל: "פעולה צבאית" במקום "מצב של מלחמה".

י. אלון: גם כשאנו נוקטים יוזמה צבאית בקנה-מידה גדול, איננו עושים אקט של הכרזת מלחמה. זו לכל היותר יוזמה או פרטיבית במסגרת מצב מלחמה הכפוי עלינו. על כן אני מציע לא לעשות את ההבחנה הזאת, ופונה ליו"ר כי תינתן ארכה לבחון זאת טוב גם עם השרים וגם עם משפטיים, כי זו בעיה רצינית מאוד.

היו"ר כ. אבניאל: אם לא נמצא נוסחה מברילה בין ימי חירות לבין מצב שבו אנו נכנסים מסת למצב מלחמתי, הצעתי היא למחוק את כל הפסקה האחרת: "אך עבודתו של שכיר היחיד... שרות למעבידו". אני מוכן לבדוק עם שרים ויועצים משפטיים אם אפשר למצוא נוסח ברור וברור של ח"כ רוזנברג, ובמקרה זה תעמוד להצבעה בנסחתי. אם לא, אני חוזר להצעתי.

ד. בוז'רנו: אם אנו מביטים על חוק זה כעל חוק-קבע שיש לו תוקף בכל ימות השנה ובכל המצבים, אינני בדעה שיש מקום להעניק לממשלה סמכות לפקח על הסכר - והחוק בותן סמכות זו אם אתה מוציא את המספט הזה. אינני חושב שמישהו בשנתנו מתכוון לזאת. למה לנו לתת סמכויות שכולנו מתנגדים להן? אם החוק מכונן רק למצבים מיוחדים, כולנו יכולים להתאחד בדעה שיכול להיות מצב בו הממשלה תהיה זקוקה לסמכות זו. קשה מאוד להחליט באיזו דרך ללכת. הצעת ח"כ רוזנברג עוזרת לנו לצאת מן הסבך, כי הוא אמנם מעניק סמכות זו אלא במקרה יוצא מן הכלל. נדמה לי שכולנו זקוקים למשהו כזה, למרות הסיבוכים המדיניים שח"כ אלון הדגיש בפנינו.

או שנקבע למפרע כי הגישה שלנו לחוק זה בכל המקרים היא לטעם חירות רגילה ואנו מצמצמים את הזכויות שאנו מוכנים להעניק לממשלה לטעם חירות רגילה.

ג. סוקול: נצטרך עוד לחזור לשאלת ההבחנה בין טעות החירות. מה שנוגע לסעיף זה, אינני חושב שיש מקום לויכוח כאן, כי זהו סעיף של הגדרות והחוק כולו אין שם סעיף שדן על שכר עבודה. אם באמת רוצים להטיל פיקוח על שכר עבודה - ואני חושב שיש תקופות שיש הצדקה לכך - אזי יש צורך בחוק מיוחד עם סעיפים שאינם כאן כלל. אם אפילו נקבל הצעת ח"כ רוזנברג, סעיף זה יהיה תלוי באויר ולא יועיל, כי סוס סעיף בחוק אינו בותן את ח"כ אפשרות להטיל פיקוח על שכר עבודה. על כן אני מציע להסמיך זאת כפי שהוא.

ד. סורט: עלינו להחליט תחילה בסעיף 2 ו-3 של ההגדרות, ושם יסוכם אם יש הבדלה. השר הודיע בכתב שאינו רואה מקום להבדלה. זה הדבר היסודי שקודם כל צריך להחליט בו. לאור החלטה זו אפשר יהיה להחליט אם יש הסתייגות או לא. לכן אני מציע לעבור ליתר ההגדרות, ולאור מה שנחליט בסעיפים 2-3 בחזור.

היו"ר ב. אבניאל: היות ולאחר תשובת הסר אנו יודעים למפרע מה יוחלט בסעיפים 2-3, אין טעם לעקוף את הענין מסביב. אם ח"כ רוזנברג מוכן לעמוד על נוסחתו, אני מוכן למצוא עם היועץ המשפטי את הנוסח המתאים. לכן אני מציע לייאמר: "אך עבודתו של עובד שהוא סכיר היחיד איננה בגדר טרות למעבידו, פרט בטעת פעולות צבאיות" (או: "פרט לטעת מלחמה").

- הצבעה:** בעד הנוסח בהצעת הממשלה - 5 קולות.
 בעד נוסח היו"ר בתיקון ח"כ רוזנברג - 4 קולות.
המתייגות לח"כ ב. אבניאל.

סר נגבי: בענין "פעולה חינוכית" הציע היו"ר למחוק את הפלים: "להגדלת היצוא, להגברת הייצור, לסיקום חיילים משוחררים" וכו'.

י. ש. רוזנברג: אני מציע לשים בקודה אחרי "ייצור".

ש. בז'רנו: עלינו לדעת אם אנו רוצים חוק שמעניק סמכויות של פיקוח להגברת הייצור בזמנים נורמטיביים, או סמכויות למטרת בטחון הפדינה בטעת חירום מסט.

י. אלון: לדעתי אנו רוצים חוק לקיום הפדינה, וזה אינו מסתכם בסעיף צבאי בלבד או בסעיף של ריתוק בלבד. הרי הסדור בכך, שחוק זה הוא בר-תוקף מדוע שהשלטונות רוצים להשתמש בו כי הסיטואציה מחייבת אותם להשתמש בו. ייתכן שעקב פעולות מסויימות יצטרכו לנקוט באמצעים מיוחדים גם באותם עניינים הקשורים ביצוא ובקליטת עליה. לכן אני מציע לקבל את הנוסח כפי שהוא, ואצלי דוקא פירוט הסעיף הזה מתישב עם הסקפתי על המצב.

היו"ר ב. אבניאל: אם חוק כזה, בעל גישה של מתן סמכויות דרקוניות צריך להיות באמת לגבי עניינים חיוניים ביותר, לגבי זמן חירום כזה - עניינים של הגברת הייצור והיצוא - לשם כך אינני צריך לתת למפרע סמכות לסר. לכן עמדתי היתה בישיבה הקודמת - וח"כ פרלסטין תמך בה - שאם אין רוצים להבדיל בין סתי דרגות, חייבים להוציא מהחוק הזה כל אותם הדברים החורגים מהמסגרת.

ש. פרלסטין: איני רוצה להעניק סמכות למסרד ממסלתי, להכניס קומיסאר למפעל למטרה זו.

- הצבעה:** (1) בעד הנוסח של הצעת הממשלה - 5 קולות
 (2) בעד נוסח היו"ר וח"כ פרלסטין, לכתוב בקודה אחרי המלים "סירותים סדירים" - 3 קולות
 (3) בעד הצעת ח"כ רוזנברג, לכתוב פסיק אחרי "סדירים" ובקודה אחרי "ייצור" - 1 קול.

המתייגות לח"כ רוזנברג, ב. אבניאל, ש. פרלסטין, ש. בז'רנו.

ש. פרלסטין: בענין "הצעת מכירה" ו"הצעת שירות", אני מסאיר לעצמי זכות להסתייג ולהכניס נוסח אחר.

היו"ר ב. אבניאל: בסעיף 2, "תחולת החוק", הצעתי סתי נוסחאות ואני עומד על הצעתי. הצעתי להבדיל בין שני מצבים: מצב של פעולות מלחמתיות ממס ומצב חירום של ימים רגילים. הסר לה קבל את ההצעה ואני מעמיד אותה להצבעה.

י. אלון: יכול להיות שתוטלנה סנקציות כלכליות באין פעולות קרביות. איזה מין מצב הוא זה - מצב של חירום מסט או מצב רגיל?

היו"ר ב. אבניאל:

איעזר ביועץ המשפטי כדי למצוא את הנוסח שיבדיל בין מצב של חירום שבו חייבו 6-7 שנים לבין מצב של חירום שאני קראתי אותו "חירום מטט-מטט". אם תהיינה סנקציות כלכליות, אפילו אם אין מלחמה - זה מצב של חירום מטט, לפי דעתי.

ג. שוקן:

אני מציע להוסיף לסעיף זה, חלקים מסויימים שמצויינים במיוחד, של חוק זה, יחולו רק בתקופות שבהן מתנהלות פעולות מלחמתיות בין כוחות סדירים לבין כוחות האויב.

ד. פרלסטין:

ההגיון מחייב להסאיר סעיף זה כמו שהוא. אנו רק נשתמש בכל מקום בנוסחה שהצענו לגבי שכר העובד השכיר.

היו"ר ב. אבניאל:

אם לא יוכנס התיקון שמציע ח"כ שוקן, הסעיף אומר במפורס שחוק זה חל באופן חירום בתוקף לכל מצב החירום הקיים. לכן אני מסכים הכרזה שנעשתה - כלומר להצעת ח"כ שוקן.

- הצבעה: 1) בעד הנוסח של הצעת הממשלה - 6 קולות
 - 2) בעד הצעת היו"ר בניסוח ח"כ שוקן - 4 קולות.
- המתייגות לח"כ אבניאל ושוקן

פ. ר. ק. ש. נ. י.

מר נגבי:

הסכמנו שלגבי צוויי טייט להם פועל תחיקתי - תוך שבוע הם יובאו לפני ועדת הכלכלה והיא תוכל תוך חודש להסליץ בפני הכנסת על ביטול הצו. את הנוסח הסדוייק אביא לישיבה הבאה.

ד. פרלסטין:

בחוק זה ניתנת סמכות לקבוע מחיר שהוא מחיר ספסרי, וסמכות לקבוע מחיר שנראה יותר מדי נמוך.

מר נגבי:

סעיף 6 דן במיוחד בקביעת מחירי. אני חושב שהיכוח יהיה בקשר לסעיף 6.

ד. פרלסטין:

עוד אחזור לזה בסעיף 6, ואני מציע להסאיר זאת כאן פתוח. אינני להוט כל כך לתת את הסמכות הזאת למשרד המסחר והתעשייה.

י. ש. רוזנברג:

בארצות-הברית הנהיג הנשיא רחבלט, בזמן הדפרסיה, את קביעת המחיר המינימאלי, אך ביה"ט העליון קבע שזה איננו קונסטיטוציונאלי.

ד"ר לבנטל:

אמנם אפשר להביא בחשבון קביעת מחיר מינימאלי, אבל לדעתי זה יותר מדי מצומצם. לאחר שנקבע ספעיולה חיונית היא גם לצורך הגדלת היצוא, ייתכן שאם שיהיה מצב שיהא מן הצורך לקבוע מחיר מינימאלי לגבי סחורה המיוצאת מכאן. יש מקרים כאן, ואין זו עמדה תיאורטית גרידא.

ד. פרלסטין:

זאת אומרת, להעמיט את הסובסידיה על הצרכן.

ד"ר לבנטל:

היצוא הוא דוגמה קלאסית לכך שיש צורך לקבוע מחיר מינימום. מלבד זאת הסעיף הזה יכול להגן על התחרות בלתי הוגנת, וידוע יפה מאד שיש מקרים כאלה שעל חשבון אינטרסים הראויים להגנה אפשר אפילו למחור מתחת למחיר הקרן, על חשבון הטיב וכדומה. במקרה כזה, דוקא הוראה זו מביאה אלמנט של הגנה על מסחר הוגן. אין טעם להתנגד לכך כשמתחילים בעצם בהסדרת העצמים בכיוון זה.

7. בז'רנו:

אינני יודע אם פה המקום או בסעיף אחר, אך בכל אופן הייתי רוצה להגיד באיזה מקום, שאם השתמש הטר בסמכות זו על מנת להבטיח מחיר נאות וכו' - הוא צריך להביא צו זה תוך תקופה מסוימת לאיטור.

היו"ר ב. אבניאל:

דבר זה נתקבל כבר בהסכמת הטר, אלא שטרם התא בפנינו הנוסח המשפטי. עם כל זכויות ההערות שנטעמו לגבי קביעת מחיר מכסימאלי, בדעה לי שלא כאן המקום לטנות זאת מפילו אם ברצה לטנות. כי הטלים "כדי להבטיח מחירים נאותים" אינן כל כך ברורות. שנית, יש שיקולים די רציניים שלפעמים חייבים להילחם נגד מחיר ירוד, כשה נעשה על חשבון אחר; אם יש שני קונצרנים ואחד מהם מוכן להוריד מחיר כדי להכות את השני ולהוציאם מן השוק; אז מחובת הממשלה להתערב ולבדוק את הקולקולציה.

7. רוזנברג:

איני מקבל את דעת היו"ר בענין זה. עוד לפני שקבלנו את חוק הקרטלים יש לנו כבר חוק לעודד אותם. אני רואה כל החלטה מסלית כזאת כעידוד לקרטלים ולמונופולים. אני רואה את הסכנה שהיו"ר מצביע עליה, ויש למסללה דרכים לנקוט בהם במקרה של התחרות בלתי הוגנת. על כן אינני מקבל ענין ה"מחירים הנאותים", כי זוהי עזרה ועידוד למי שאיננו יעיל. בשנים האחרונות המטרד לא השתמש בסמכות כזאת, לקבוע מחירים מינימאליים, ובכל זאת לא סבלנו מכך, ואני חושב שכלכלת המדינה שלנו הגיעה למצב שאין צורך להשתמש בזאת.

7. אלון:

אני מציע להעביר סעיף-קטן זה לשיקול נוסף של הטר המסחר והתעשייה.

7. פרלסטין:

הצעתי לחוקק חוק נגד התחרות בלתי הוגנת, אבל אני שואל מה מקום הענין הזה בחוק לשעת חירום. אין כאן מקום לנסיון לאפשר למטרד להטיל "מחירים נאותים", ז.א. מחירים מינימאליים. זו שאלה עקרונית, אם אנו מסכימים לעקרון כזה או לא, אבל אין לה קשר לחוק הנוון.

מטעם כלשהו אין לענין זה מקום בחוק לשעת חירום. כי שאלה זו בודא? איננה קטורה בסצב של שעת חירום. אם היא קיימת, הרי בכל המצבים; ואם איננה קיימת - דוקא בשעת חירום נקבע מחיר מינימאלי ואין לזה מקום. על כן אני מציע להוציא זאת, או להציע למטרד המסחר והתעשייה להוציא זאת. אם הם חושבים שיש צורך בכך, שיביאו חוק נגד התחרות בלתי הוגנת, או שיכניסו זאת לחוק נגד הקרטלים.

היו"ר ב. אבניאל:

לעצם הדבר, אינני שונה מעמדותי, שזה דרוש; אבל אם זה דרוש - לא בחוק זה. אולי באמת עומדת להיות מובאת לפנינו הצעת חוק נגד קרטלים ומונופולים, ואולי עם יהיה דבר כזה. אם לא יהיה, כל אחד יכול לתבוע שיהיה.

ד"ר לבנטל:

חוק זה להגנת התחרות הוגנת, אינו קיים וייתכן שיוכן מי פעם. ברור דבר אחד, שבחוק נגד הקרטלים אין מקום להסדרת ענין מחירי מינימום, כי זו דוקא הפעולה של "מאוסטיידר" בלי קשר לאחרים. דוקא יחיד, בלי קשר עם אחרים, יכול גם כן לנהוג כך. אין זו פעולה שמכוסה בכל השטח בחוק הקרטלים. עד שלא יהיה חוק נגד התחרות בלתי הוגנת, אני סבור שטוב מאוד שישנו מכשיר חוקי, שאם יתעורר הצורך יוכלו להשתמש בו.

7. שורט:

לי נראה שהדבר צריך להיות. לא מדובר שזה יופעל בכל מקרה, וייתכן שיקול לטר שתי להפעיל. סעיף זה נותן אפשרות חוקית בידי המטרד לקבוע מחירים לפי הוצאות הייצור, וזה באטר כאן כלשון: "כדי להבטיח מחירים נאותים".

היו"ר ב. אבניאל:

ואם מישהו רוצה למכור יותר בזול?

7. שורט:

השאלה היא, מתוך מה הוא רוצה למכור יותר בזול; אם באמת מתוך שהוא יכול לייצר יותר בזול, או שהוא מוכר כדי להוריד מהשוק ולפגוע ביצרנים אחרים. צריך גם להביא בחשבון מסיבות של שעת חירום, שמישהו אינו יכול לייצר בזול.

י. ש. רוזנברג:

אתה יוצר על ידי כך „קוסט-פלוס“.

ב. גזניה:

אני מציע ללכת בעקבות דברי ח"כ אלון. צריך לטאול את מסדר המסחר והתעסיה, לא כל כך מה זה, אלא לסם מה זה נחוץ, ואם הוא באמת עוסד על כך.

היו"ר ב. אבניאל:

אנו יכולים לטאול את המסדר ולהחליט על הצבעה בסעיף זה בסבוע הבא, אם כי כאן יושב נציג המסדר והוא יודע את דעת הסר, והוא אומר שזה ברור; וכמו כן יושב אתנו יועץ טשפטי הבקיא בעניינים אלה.

ש. פרלקטיין:

יושב פה נציג המסדר; הוא שמע את הויכוח, יביא זאת בפני הסר והסר יסקול מחדש.

ה'סיבה ובעלה בשעה 13.15